

Aktualizace analýzy převodu peněžních prostředků určených na sanace a rekultivace z účetní rezervy na vázaný účet z hlediska dopadu na hnědouhelné těžební společnosti

Tato analýza navazuje na přechozí analýzu z března 2021 a aktualizuje údaje o stavu vázaných účtů, jež mají mít za dosavadní těžbu firmy vyčleněny na zajištění sanace a rekultivace po těžbě a na schopnost převést na tyto vázané účty zbylé peníze z účtů analytických. Stav vázaných účtů a odhad rizik, že těžební společnosti nebudou schopny převést potřebné finance, jsou zásadní pro posouzení možných komplikací při rekultivaci a sanaci po těžbě, což jsou nutné podmínky úspěšné transformace uhelných regionů. Analýza se zaměřuje na společnosti skupiny Sev.en Energy a.s., jež (na rozdíl od skupiny Severočeské doly, a.s.) nemají všechny prostředky převedené na vázané účty. Společnost Severní energetická, a.s., která těží na velkolomu Československé armády, má před sebou posledních několik let těžby a povinnost převést prostředky na rekultivace a sanace na vázaný účet je termínovaná až několik let po ukončení těžby. Kromě toho tato společnost žádá o dotaci z Operačního programu pro spravedlivou transformaci na rozvoj území po těžbě, který je ovšem vázán na provedení rekultivace a sanace území z prostředků uložených těžební společnostmi na vázaný účet.

Tabulka č. 1 (vypovídá o vývoji rezerv a vázaného účtu):

Navazuje na tabulku z předchozí analýzy Hnutí DUHA (viz zdroje níže).

	Rok	Stav rezerv celkem ke 31. 12. (mil. Kč)	Stav na vázaném účtu ke 31. 12. (mil. Kč)	Stav nekrytých rezerv ke 31. 12. (mil. Kč)
Sev.en Group				
Vršanská uhelná, a.s.	2015	2 173	975	1 198
	2016	2 155	1 033	1 122
	2017	2 148	1 088	1 060
	2018	2 158	1 153	1 005
	2020	2 172	1 284	888
Severní energetická, a.s.	2015	3 619	1 370	2 249
	2016	3 637	1 402	2 235
	2017	3 481	1 435	2 046
	2018	3 261	1 474	1 787
	2020	3 125	1 531	1 594

Vysvětlení položek:

„Stav rezerv celkem“ obsahuje dvě položky:

- „Stav na vázaném účtu“ – prostředky na sanaci a rekultivaci tvořené po roce 2004 (čerpání z těchto účtů je možné pouze se souhlasem Českého báňského úřadu)
- „Stav nekrytých rezerv“ – rezervy vytvořené před rokem 2004, existují pouze účetně, jedná se o dosud nespotřebovanou část vytvořenou na sanaci a rekultivaci v souvislosti s těžbou do roku 2004

Důvod rizika:

Pokud dojde k úpadku či zhoršení hospodářských výsledků, může nastat **situace**, kdy **nebudou k dispozici prostředky pro pokrytí části rezerv vytvořené do roku 2004** (tj. položka „Stav nekrytých rezerv“ – tato existuje pouze účetně).

Z tabulky jsou patrné následující skutečnosti:

- U obou společností dochází k navyšování vázaného účtu, tj. žádoucí trend.
- U obou společností dochází k postupnému snižování stavu nekrytých rezerv, tj. žádoucí trend.
- U společnosti Severní energetická, a.s. došlo v posledním období ke snížení stavu celkových rezerv. To však samo o sobě není zásadní problém, výše rezerv souvisí s těžební aktivitou, snížení stavu rezerv je výsledkem utlumování těžby a provádění sanačních a rekultivačních prací, riziko tak představuje stav nekrytých rezerv (blíže rozebráno v následující tabulce).

Tabulka č. 2 (vypovídá o schopnosti společností reálně převést prostředky na vázaný účet, resp. pokryt z jiných zdrojů nekryté rezervy):

	Rok	Stav rezerv celkem	Stav na vázaném účtu	Stav nekrytých rezerv	Peněžní prostředky a nakoupené dluhopisy	Po odečtení vázaného účtu	Riziková částka
Sev.en Group							
Vršanská uhelná, a.s.							
	2018	2 158	1 153	1 005	1 749	596	409
	2020	2 172	1 284	888	1 830	546	342
Severní energetická, a.s.							
	2018	3 261	1 474	1 787	1 518	44	1 743
	2020	3 125	1 531	1 594	1 547	16	1 578

Údaje jsou vždy ke 31. 12. v mil. Kč

Vysvětlení položek:

- „**Stav rezerv celkem**“ – viz předchozí tabulka
- „**Stav na vázaném účtu**“ – viz předchozí tabulka
- „**Stav nekrytých rezerv**“ – viz předchozí tabulka
- „**Peněžní prostředky a nakoupené dluhopisy**“ – položka je významná, protože prostředky vedené na vázaném účtu jsou obvykle reálně drženy ve formě peněžních prostředků nebo státních dluhopisů
- „**Po odečtení vázaného účtu**“ – položku získáme tím, že od položky „Peněžní prostředky a nakoupené dluhopisy“ odečteme položku „Stav na vázaném účtu“, tím získáme informaci, **jaká část velmi likvidních aktiv, tj. peněžní prostředky a dluhopisy, zbývá pro krytí „Stavu nekrytých rezerv“**
- „**Riziková částka**“ – položku získáme tím, že od položky „Stav nekrytých rezerv“ odečteme „Po odečtení vázaného účtu“, tím získáme informaci o tom, **jaká část nekrytých rezerv není kryta velmi likvidními aktivy, jinými slovy, tyto prostředky na sanaci a rekultivaci by musely být v případě úpadku či špatných hospodářských výsledků kryty prodejem strojů, zařízení, apod., což je zdlouhavé a rizikové z pohledu prodejní hodnoty, uspokojení věřitelů, apod.**

Z tabulky jsou patrné následující skutečnosti:

- U obou společností došlo za období od roku 2018 ke **snížení rizikové částky**.
- Zejména v případě **Severní energetické, a.s. je zbylá část likvidních aktiv** („Po odečtení vázaného účtu“) **v porovnání s rezervou, kterou by měla pokrýt** („Stav nekrytých rezerv“), **velmi nízká**, pro rok 2018 se jednalo o stav nekrytých rezerv 1 787, částka, kterou lze užít ke krytí 44, rozdíl velmi vysoký 1 743; pro rok 2020 se jedná o stav nekrytých rezerv 1 594, částka, kterou lze užít ke krytí 16, rozdíl stále velmi vysoký 1 578.

Důvod rizika:

- Částky **nekrytých rezerv, jež není možné pokrýt velmi likvidními aktivy** („Riziková částka“), jsou v případě obou společností **vysoké** (Varšavská uhelná, a.s., 409 mil. Kč v roce 2018, 342 mil. Kč v roce 2020; Severní energetická, a.s., 1 743 mil. Kč v roce 2018, 1 578 mil. Kč v roce 2020).
- Riziko je **významné zejména u společnosti Severní energetická, a.s.**, protože z předchozí analýzy Hnutí DUHA vyplývá, že společnost má již **velmi malé vytěžitelné zásoby uhlí a prostředky tedy bude obtížně tvořit**. Ukončení těžby na lomu Československé armády je plánováno přibližně na rok 2024, podle horního zákona však nemusí být všechny peněžní prostředky na vázaném účtu před rokem 2030. Při uzavření činnosti tak stále reálně hrozí, že pokud dojde k posunutí termínu, do kdy bude třeba všechny prostředky z rezerv převést na vázané účty, takovéto prostředky nebudou ve společnosti k dispozici.
- V případě společnosti Vršanská uhelná, a.s. je sice plánována těžba až do roku 2052 a platné stanovisko EIA do roku 2032, těžba je ale zcela závislá na odběru uhlí elektrárnami Počerady (ve vlastnictví Vršanské uhelné, a.s.) a Chvaletice (ve vlastnictví Severní energetické, a.s.). Obě elektrárny se vyznačují nízkou účinností a tedy vyšší citlivostí na cenu emisní povolenky. Pokud budou tyto elektrárny z důvodu růstu ceny emisní povolenky odstaveny dříve, lze očekávat dříve i ukončení těžby, tedy klidně již před rokem 2030. V takovém případě by mohlo dojít k nesplacení vázaného účtu i u této společnosti.

Zdroje:

- Informace o zůstatcích na vázaných účtech a stavu nekrytých rezerv (také nazýváno „Analytický účet“): Český báňský úřad – na vyžádání
- Ostatní údaje v tabulkách: výroční zprávy uvedených společností
- „Analýza převodu peněžních prostředků určených na sanace a rekultivace z účetní rezervy na vázaný účet z hlediska dopadu na hnědouhelné těžební společnosti“ – Hnutí DUHA, údaje pouze do roku 2018, k dispozici na: https://www.hnutiduha.cz/sites/default/files/publikace/2020/04/shrnuti_analyzy_rezervy_sanace_a_rekultivace_s_prilohou_2.pdf

Vydalo Hnutí DUHA, prosinec 2021.